

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПИСЬМА ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Петрик Крістіна Юріївна,

канд. пед. наук,

старша викладачка кафедри початкової освіти

Сапранкова Катерина Володимирівна,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальність 013 Початкова освіта

Бердянський державний педагогічний університет

Бердянськ, Україна

Вступ. Сучасна освіта в Україні постійно змінюється та розвивається. Державний стандарт початкової освіти наголошує на постійній інтеграції іноземної мови з іншими освітніми галузями, а тому стрімко відбувається реформування мовної освіти. Розвиток ключових компетентностей, а разом з тим і формування всебічно розвиненої особистості здобувача початкової освіти стають необхідною та найголовнішою потребою сучасної системи освіти.

Формування у здобувачів початкової освіти іншомовної комунікативної компетентності є визначною метою у процесі вивчення іноземної мови у початковій школі. Ця мета є запитом суспільства, яке наголошує на мовній освіті громадян України. Між тим мета іншомовної комунікативної компетентності обумовлена не тільки розвитком мовленнєвої діяльності, а і опануванням учнями навичок письма. Уміння правильно писати має у повній мірі відображати вміння здобувачів початкової освіти передавати інформацію у письмовій формі відповідно до мети та завдань спілкування і буде залежати від призначення повідомлення. У навчанні іноземної мови письмо як вид іншомовної діяльності відіграє одну з важливих ролей, акумулюючи в цілому інші види мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння і читання, з якими воно дуже тісно пов'язане, являє собою рецептивно-репродуктивний механізм відтворення іноземної мови [2].

Зазначимо, що проблемою формування навичок письма як передумови розвитку іншомовної мовленнєвої компетентності здобувачів початкової освіти займалися такі науковці, а саме: Н. Басай, І. Бім, Л. Биркун, Г. Борецька, Т. Братко, А. Гергель, І. Гладка, В. Редько, Н. Скляренко, О. Сухенко та ін.

Мета роботи – розкрити особливості формування навичок письма як передумови розвитку іншомовної мовленнєвої компетентності здобувачів початкової освіти.

Матеріали та методи. Іншомовна комунікативна компетентність, за визначенням В. Редько, – це здатність здобувачів початкової освіти вирішувати актуальні для спілкування у побутовому, культурному, освітньому житті завдання, використовуючи засоби іноземної мови. Ця компетентність реалізується завдяки використанню фактів мови та мовлення задля реалізації мети та цілей спілкування [3, с. 360–363].

Н. Скляренко зазначає, що іншомовна комунікативна компетентність у техніці письма – це здатність до правильного графічного/каліграфічного та орфографічного оформлення письмового висловлювання, яка базується на складній взаємодії сформованих навичок, знань та мовної усвідомленості. Тому можна стверджувати, що головна мета формування навички графічного/каліграфічного письма буде полягати у розвитку в учнів графічних, орфографічних та каліграфічних навичок [4, с. 15].

На думку О. Карпюк, поняття «письмо» та «писемне мовлення» відрізняються один від одного. В основі письма лежить оволодіння графікою, орфографією, які мають бути доведені до рівня навички, а в основі писемного мовлення лежить вміння вираження думок за допомогою мовного коду. Процес написання в більшості випадків пов'язаний з асоціюванням звукового та орфографічного образу слів. Формування навичок письма тісно пов'язане з технікою читання, тому навчання письму повинно відбуватися паралельно з читанням. Однак у процесі письма графемно-фонемні відповідності, що встановлюються, відрізняються від читання тим, що вони мають спрямованість від звуків до букв. Навички написання букв і буквосполучень у письмі є

каліграфічними навичками, а тому під час формування цієї навички значну увагу слід приділяти чіткості та нормативності написання букв [1, с. 50–51].

Так, на різних етапах навчання письму формування графічних/каліграфічних навичок буде різним, а тому завжди потрібно йти послідовно – від простого до складного. Успішність у формуванні навичок письма як передумови розвитку іншомовної мовленнєвої компетентності здобувачів початкової освіти буде безпосередньо залежати від того, наскільки якісно та гарно будуть сформовані базові навички письма.

Результати та обговорення. Вашій увазі пропонуємо розроблений нами фрагмент уроку, який розкриває особливості процесу формування у здобувачів початкової освіти навички письма. За основу ми взяли букви, які учні вивчають у першому класі.

Фрагмент уроку іноземної мови для формування навички письма в учнів першого класу.

Клас. 1

Тема. Написання букв Q, R, S, T.

Мета: практична: навчити вимовляти звуки [kju:] [a:] [es] [ti:], вчити писати букви Q, R, S, T; освітня: формувати комунікативні, графічні, каліграфічні вміння та навички учнів; розвиваюча: розвивати пам'ять, увагу, зосередженість, старанність, навички спілкування; виховна: виховувати інтерес до вивчення іноземної мови.

Обладнання. ІКТ технології (презентація, комп'ютер), іграшка ведмедика, відеоматеріали.

Література Підручник О. Карпюк «English with smiling Sam» 1 клас.

Тип уроку. Комбінований.

Хід уроку

II. Основна частина уроку.

2.2. Мотивація навчальної діяльності.

- Дітки, а скажіть мені будь ласка, де живуть ведмеді? (У лісі).
Правильно! І наш з вами друг а teddy bear також там живе! Сьогодні він хоче

вам його показати, адже у цьому лісі, у чарівному замку живе справжня королева, у якої є незвичні тваринки! Тож, вирушаємо у подорож!

2.2. Подача нового матеріалу. Перегляд відео, написання букви Q. Актуалізація знань з теми «Кольори».

- Ось ми з вами і потрапили до цього чарівного лісу! Подивіться, який він гарний! Подивіться уважно, які кольори ви тут бачите та назвіть їх англійською мовою.

- Well done!

- Дітки, подивіться, так це ж справжній замок! Хочете до нього потрапити? Для цього вам потрібно уважно подивитися відео та спробувати відгадати, про яку букву співається у пісні?

- Правильно! Це ж буква Q! А подивіться, хто нас зустрічає (див. рис.1)! Це ж сама королева – Queen, її звати Quintella! Давайте з нею привітаємося!

Рис.1. Queen Quintella

- Good morning, Queen Quintella!

- Вона дуже любить, коли про неї щось пишуть. Тому, давайте з вами напишемо першу букву її титулу королеви та ім'я! Нагадайте, на яку букву починається її ім'я?

- Правильно, на букву Q! Відкриємо наші зошити, уважно подивимося на екран та у рядочок гарненько запишемо цю букву, тому що королева дуже любить, коли її букву пишуть гарно та старанно. Подивіться на дошку, як правильно писати цю букву (рис. 2).

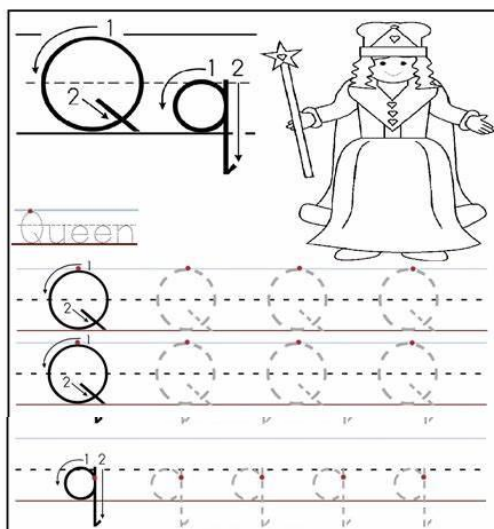

Рис. 2. Графічне зображення букви

- Well done!

Висновки. Отже, принагідно зазначимо, що формування навичок письма як передумови розвитку іншомовної мовленнєвої компетентності здобувачів початкової освіти у здобувачів початкової освіти потрібно починати в ранньому віці. Адже саме письмо покращує результат запам'ятовування при закріпленні граматичного та лексичного матеріалу, допомагає підтримувати процес читання та говоріння, а вчасно та якісно сформовані графічні/каліграфічні й орфографічні навички сприяють подальшому їх використанню та вдосконаленню у техніці письма. Якщо учні навчаться писати швидко та правильно, то письмо іноземною мовою буде прискорювати процес оволодіння іншомовною комунікативною компетентністю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Карпюк О. Д. Нова українська школа: методика навчання англійської мови у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Астон, 2020. 160 с.
2. Петрик К. Ю. Іншомовна комунікативна компетентність як один із пріоритетних напрямків змісту професійної підготовки здобувачів вищої освіти. *Іноземні мови у вищій освіті: лінгвістичні, психолого-педагогічні та методичні перспективи*: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної

інтернет-конференції (25 лютого 2021 р.). Харків : НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2021. С. 98–103.

3. Редько В. Г. Засоби формування іншомовної комунікативної компетентності учнів початкової школи. *Проблеми сучасного підручника*. 2018. Вип. 20. С. 360–369.

4. Склярєнко Н. К. Методика формування іншомовної компетентності у техніці письма. *Іноземні мови*. 2012. №2. С. 13–17.